

EUROPEES PARLEMENT

1999

2004

Zittingsdocument

6 november 2002

DEFINITIEVE VERSIE
A5-0364/2002

VERSLAG

over het jaarverslag van de Europese Investeringsbank over 2001
(2001/2256(INI))

Economische en Monetaire Commissie

Rapporteur: Ieke van den Burg

INHOUD

	Blz.
PROCEDUREVERLOOP	4
ONTWERPRESOLUTIE.....	5
TOELICHTING	10
ADVIES VAN DE COMMISSIE BEGROTINGSCONTROLE.....	15

PROCEDUREVERLOOP

Op 17 januari 2002 deelde de Voorzitter van het Parlement mede dat de Economische en Monetaire Commissie toestemming was verleend tot opstelling van een initiatiefverslag, overeenkomstig artikel 163 van het Reglement, over het jaarverslag van de Europese Investeringsbank over 2001.

Op 5 september 2002 deelde de Voorzitter van het Parlement mede dat hij dit verslag eveneens had verwezen naar de Commissie begrotingscontrole als medeadviserende commissie.

De Economische en Monetaire Commissie benoemde reeds op haar vergadering van 21 november 2001 Ieke van den Burg tot rapporteur.

De commissie behandelde het ontwerpverslag op haar vergaderingen van 12 september, 1 oktober, 8 oktober en 5 november 2002.

Op laatstgenoemde vergadering hechtte zij met algemene stemmen haar goedkeuring aan de ontwerpresolutie.

Bij de stemming waren aanwezig: Christa Randzio-Plath (voorzitter), Philippe A.R. Herzog en John Purvis (ondervoorzitters), Ieke van den Burg (rapporteur), Generoso Andria, Roberto Felice Bigliardo, Hans Blokland, Hans Udo Bullmann, Carles-Alfred Gasòliba i Böhm, Robert Goebbels, Lisbeth Grönfeldt Bergman, Mary Honeyball, Christopher Huhne, Othmar Karas, Giorgos Katiforis, Piia-Noora Kauppi, Christoph Werner Konrad, Astrid Lulling, Hans-Peter Mayer, Fernando Pérez Royo, Alexander Radwan, Mónica Ridruejo, Olle Schmidt, Peter William Skinner, Helena Torres Marques, Bruno Trentin, Theresa Villiers, Luis Berenguer Fuster(verving Pervenche Berès), Ieke van den Burg(verving David W. Martin), Harald Ettl (verving Bernhard Rapkay), Wilfried Kuckelkorn (verving een te benoemen lid), Werner Langen (verving Ingo Friedrich), Peter Michael Mombaur (verving Renato Brunetta), Karla M.H. Peijs (verving Ioannis Marinou), Charles Tannock (verving Jonathan Evans) en Marcelino Oreja Arburúa (verving José Manuel García-Margallo y Marfil overeenkomstig artikel 153, lid 2) .

Het advies van de Commissie begrotingscontrole is bij dit verslag gevoegd.

Het verslag werd ingediend op 6 november 2002.

ONTWERPRESOLUTIE

Resolutie van het Europees Parlement over het jaarverslag van de Europese Investeringsbank over 2001 (2001/2256(INI))

Het Europees Parlement,

- gelet op de artikelen 266 en 267 van het EG-Verdrag, tot oprichting van de Europese Investeringsbank, en het bij het Verdrag gevoegde Protocol betreffende de Statuten van de Bank,
  - gelet op het besluit van zijn Conferentie van Voorzitters van 15 mei 1996 om jaarlijks een bespreking over de prioriteiten van de leningen, het jaarverslag en de toekomstige oriëntering van de EIB, onder auspiciën van de Economische en Monetaire Commissie, te houden,
  - gezien het 44^e jaarverslag van de Europese Investeringsbank (2001), dat in mei 2002 werd gepubliceerd en de discussie met de heer Maystadt, president van de EIB, in de commissie op 20 juli 2002,
  - gelet op artikel 163 van zijn Reglement,
  - gezien het verslag van de Economische en Monetaire Commissie en het advies van de Commissie begrotingscontrole (A5-0364/2002),
- A. overwegende dat de EIB een beleidsgeoriënteerde openbare bank is, die bij het EG-Verdrag in het leven werd geroepen als de belangrijkste financiële instelling voor de verwezenlijking van EU-doelstellingen,
- B. overwegende dat het totale volume van door de EIB ondertekende leningen in 2001 slechts licht is gedaald met € 0,8 miljard en het volume van de leningen aan de 12 toetredingslanden een daling met € 0,2 miljard te zien gaf,
- C. overwegende dat de Raad van Gouverneurs in juni 2002 heeft besloten om het totale volgens het Statuut toegestane kapitaal met 50% te verhogen tot € 150 miljard,
- D. overwegende dat de EIB een belangrijke rol speelt als stabilisator in periodes van stagnerende groei van de economie en een zeer grote macro-economische invloed heeft,
- E. overwegende dat de EIB ook de grootste supranationale leningsinstantie is en dat de EIB een actieve rol speelt bij de ontwikkeling van de kapitaalmarkten in Midden-Europa,
- F. overwegende dat de EIB-groep een belangrijke katalysatorfunctie vervult bij het mobiliseren van andere bronnen voor cofinanciering en de rol van de particuliere sector en het delen van risico's bevordert, met name door middel van risicokapitaal en garantie-instrumenten,
- G. overwegende dat de EIB grote ervaring heeft bij het beoordelen van projecten waarvoor lange-termijnfinanciering nodig is,
- H. overwegende dat de EIB, de Commissie en de Rekenkamer in maart 1999 een tripartiete overeenkomst hebben ondertekend betreffende samenwerking met het oog op de controlerechten die de Rekenkamer met betrekking tot de EIB heeft,

- I. overwegende dat de EIB heeft toegezegd de doelmatigheid en de transparantie van de globale kredieten te verbeteren teneinde te waarborgen dat de aantrekkelijke financieringsvoorwaarden ook aan de uiteindelijke leningnemer worden doorgegeven,
  1. feliciteert de EIB met het besluit betreffende een kapitaalverhoging met 50%, die uit de reserves wordt gefinancierd, maar betreurt het besluit van de Raad van Gouverneurs om geen verdere verhoging voor tenminste vijf jaar tot staan;
  2. is ingenomen met het besluit van de EIB om de financiering van de kosten van bepaalde projecten in de sectoren die het zwaarst door de stagnerende groei van de economie zijn getroffen te verhogen van 50 tot maximaal 70%, en met haar besluit om een speciaal steunprogramma van noodkredieten in het leven te roepen voor de financiering van de onmiddellijk te verstrekken hulp voor de slachtoffers van overstromingen, in het kader waarvan bij wijze van uitzondering tot maximaal 100% van de externe financieringsbehoeften worden gedekt;
  3. wenst met nadruk te wijzen op de belangrijke rol die de EIB-groep op de Europese kapitaalmarkten en t.a.v. particulier aandelenbezit vervult, met name in een aantal toetredingslanden;
  4. is verheugd over de gevolgen van de activiteiten van de EIB-groep voor de groei en werkgelegenheid in kleine en middelgrote bedrijven dankzij risicokapitaal van het EIF en zijn garantie-activiteiten,
  5. verzoekt de EIB-groep de afwikkelingsstructuren voor de toegang tot risicokapitaal voor kleine en middelgrote bedrijven te verbeteren, zodat lokale en regionale financieringspartners van deze bedrijven een beroep op de faciliteiten kunnen doen; acht het noodzakelijk de programma's voor kleine en middelgrote bedrijven voor wat hun doeltreffendheid betreft per land te evalueren, opdat hun nut voor de kleine en middelgrote bedrijven als werkgelegenheidsmotor duidelijk wordt;
  6. verzoekt de EIB de door de Commissie gehanteerde definitie van KMO's over te nemen en toe te passen teneinde te waarborgen dat daaronder ook de kleinere KMO's vallen;
  7. is ingenomen met het feit dat de EIB-groep zich heeft gelieerd aan het proces van Lissabon en onderstreept de rol van het EIF in dit verband, met name door haar "Initiatief Innovatie 2000", waarmee haar potentieel als financiële motor voor de Europese modernisering wordt bevorderd;
  8. verzoekt de EIB met name steun te verlenen voor onderzoek op het gebied van hernieuwbare energie en projecten die tot doel hebben om de resultaten daarvan te exploiteren;
  9. is verheugd over het optreden van de EIB-groep als vooraanstaande institutionele drijvende kracht die het Europese onderzoek en met name de high-techindustrie ondersteunt;
  10. herhaalt de aanbeveling van het Parlement om de investeringen in sociale infrastructuur, huisvesting, volksgezondheid en onderwijs te verhogen;
  11. beveelt aan een speciaal programma voor de kandidaat- en andere partnerlanden in het leven te roepen dat betrekking zou moeten hebben op het sociaal beleid en de doelstellingen van sociale cohesie;

12. feliciteert de EIB met het feit dat het een nieuwe milieustructuur in haar organisatie heeft gecreëerd, als aanbevolen in de eerdere resoluties van het EP;
13. roept nogmaals op tot invoering van een soortgelijke beoordeling van de werkgelegenheidseffecten en meer expertise met betrekking tot de werkgelegenheids- en arbeidsmarkteffecten van haar activiteiten en verzoekt de EIB deze expertise intern binnen de verschillende directoraten gestalte te geven en extern door het creëren van een netwerk van adviseurs bestaande uit deskundigen op het gebied van werkgelegenheid en arbeidsmarkt;
14. wijst met het oog op de uitbreiding met nadruk op de hoge prioriteit voor activiteiten in de toetredingslanden en de noodzaak om die landen als volwaardige deelnemers bij de EIB te betrekken;
15. dringt intussen aan op een intensievere samenwerking tussen de EIB en de EBWO, op basis van een weloverwogen en efficiënte taakverdeling uitgaande van de respectieve ervaringen van beide banken, waarbij een institutionele strijd moet worden voorkomen;
16. is ingenomen met de nieuwe "Mediterrane faciliteit voor investeringen en partnerschap" als de adequate structuur voor versterkte investeringsactiviteiten in de Middellandse-Zeeregio;
17. dringt aan op intensivering van de activiteiten in de Balkan-regio;
18. spreekt zijn waardering en steun uit voor de toezegging van de EIB om haar transparantie en haar communicatiebeleid te verbeteren, zoals een betere dialoog met het Europees Parlement en het Economisch en Sociaal Comité, samenwerking met de NGO 's en de website-informatiedienst;
19. betreurt het feit dat de informatie van de EIB thans nog maar in drie van de elf officiële talen van de EU wordt gepubliceerd, met uitzondering van het verslag over de werkzaamheden voor de EIB-groep, en dringt erop aan dat de bank haar standpunt herziet en opnieuw overgaat tot publicatie in alle talen van de Gemeenschap;
20. is ingenomen met het antwoord van de EIB op kritische vragen met betrekking tot het globale kredieteninstrument, en haar toezegging om de transparantie en de doeltreffendheid van deze globale leningsprogramma's verbeteren en ervoor te zorgen dat de aantrekkelijke financieringsvoorwaarden worden doorgegeven aan de uiteindelijke leningnemer; het Parlement zal de resultaten van deze inspanningen bij toekomstige evaluaties en beoordelingen op de voet volgen;
21. stelt, onverminderd de bevoegdheden van de Ombudsman, voor een onafhankelijke klachteninstantie in het leven te roepen, bestaande uit een panel van deskundigen die onderzoek doen naar klachten betreffende EIB-activiteiten in het veld;
22. neemt kennis van de bevoegdheid van de Rekenkamer ten aanzien van verrichtingen onder mandaat (gefinancierd of gecofinancierd door de algemene begroting) en ten aanzien van garanties van de Gemeenschap voor door de EIB verstrekte leningen, en verzoekt de EIB volledige toegang te geven tot de informatie die noodzakelijk is voor de audit (met inbegrip van commercieel vertrouwelijke of marktgevoelige informatie);
23. is verheugd dat de EIB in juni 2002 het Parlement voor de eerste keer een exemplaar van het jaarlijkse verslag van haar Controlecomité heeft gestuurd; vindt dit verslag echter ontoereikend en verzoekt de EIB haar Raad van Gouverneurs opdracht te geven een kopie

van het jaarlijkse verslag van haar Controlecomité te doen toekomen aan het Parlement;

24. verzoekt de president van de EIB zich beschikbaar te houden om zonodig in besloten bijeenkomsten van de COCOBU te verschijnen om specifieke vragen te beantwoorden over activiteiten die verband houden met commercieel vertrouwelijke of marktgevoelige informatie;
25. ziet uit naar de nog hangende uitspraak van het Europese Hof van Justitie over de institutionele rechten van OLAF ten aanzien van de EIB;
26. dringt er bij de EIB, de Rekenkamer en de Commissie op aan om de tripartiete overeenkomst, die op 19 maart 2003 afloopt, zodanig te wijzigen dat de Rekenkamer het recht krijgt in alle gevallen waarin de EIB leningen verstrekt, zowel de garantie als de onderliggende transactie te controleren; vindt dat er verder moet worden nagedacht over de manier waarop het toezicht op de EIB verbeterd kan worden en vindt dat het Europees Parlement hierbij betrokken moet zijn;
27. roept de partijen op om het akkoord verder te wijzigen zodat de Rekenkamer ten minste over dezelfde controlerechten tegenover de EIB als tegenover de ECB beschikt: dit betekent dat zij de operationele efficiëntie van het beheer van de EIB moet controleren;
28. betreurt dat de tripartiete overeenkomst tussen de EIB, de Commissie en de Rekenkamer niet ter inzage voor het publiek beschikbaar is; verzoekt de EIB deze op haar website te publiceren;
29. dringt erop aan dat verslagen over financiële risico's worden gepubliceerd en herhaalt dat de EIB onder prudentieel toezicht moet worden geplaatst, of dat nu gebeurt door de Europese Centrale Bank of door enige andere toekomstige structuur op het gebied van het toezicht van banken;
30. doet, mocht een mechanisme voor het houden van toezicht op de werkzaamheden van de EIB niet tot stand komen, opnieuw een beroep op de komende Intergouvernementele Conferentie duidelijkheid te verschaffen over de toezichtsregels en een dergelijk mandaat in het Verdrag op te nemen;
31. verzoekt de EIB, de Rekenkamer en de Commissie een exemplaar van hun tripartiete akkoord aan zijn terzake bevoegde commissie te doen toekomen, alsook een volledige lijst van alle terreinen waarop naar hun mening wijzigingen van het tripartiete akkoord wenselijk zijn;
32. is van mening dat de EIB dezelfde verplichtingen moet hebben als de andere Europese instellingen op het vlak van controle, openheid en eerbiediging van internationale overeenkomsten, zoals bijvoorbeeld de Overeenkomst van Aarhus betreffende de toegang tot milieu-informatie, waarbij alleen beperkingen kunnen gelden die gerechtvaardigd zijn door de bankwerkzaamheden van de EIB;
33. dringt er bij de EIB op aan het Parlement in te lichten over haar beleid ten aanzien van "klokkenluiders";
34. herinnert aan de kritiek van de Rekenkamer op het ontbreken van een overzicht van de beheerskosten van het Garantiefonds dat door de EIB wordt gefinancierd; nodigt de EIB uit om een overzicht te geven van alle beheerskosten en andere kosten die door de Gemeenschap

in 2000 en 2001 zijn betaald; verzoekt de EIB een transparanter en moderner beleid inzake beheerskosten voor te stellen, en de Rekenkamer om, zich baserend op het hierboven vermelde overzicht, over dit voorstel advies te geven;

35. roept in herinnering dat de Bank algemene leningen in de lidstaten heeft verstrekt voor een totaalbedrag van 10,5 miljard euro; betreurt dat deze algemene leningen zeer vaag zijn gedefinieerd; vraagt de onafhankelijke Afdeling Evaluatie van de EIB, het Controlecomité en de Rekenkamer om een beoordeling van het doel en de uiteindelijke begunstigden van de leningen, evenals de selectiecriteria voor banken per lidstaat, en daarover verslag uit te brengen in het volgende jaarverslag;
36. herinnert eraan dat de EIB op de Top van Göteborg in 2001 werd gevraagd de strategie voor een duurzame ontwikkeling te bevorderen en met de Commissie samen te werken om het EU-beleid inzake klimaatverandering uit te voeren; verzoekt de EIB het Parlement een gedegen evaluatie over te leggen van de gevolgen van haar inspanningen op dit gebied voor de economie en het milieu;
37. verzoekt de Rekenkamer een speciaal verslag te publiceren over de impact van het Meerjarenprogramma 2001-2005 voor het midden- en kleinbedrijf (MKB);
38. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie en de Europese Investeringsbank.

TOELICHTING

De Europese Investeringsbank werd bij het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschappen opgericht als een beleidsgeoriënteerde openbare bank. Zij leent geld op de internationale kapitaalmarkten en plaatst deze bij publiekrechtelijke en particuliere cliënten die investeren in projecten waarmee de doelstellingen van de Europese Unie worden verwezenlijkt. Tegen die achtergrond zullen de activiteiten van de EIB, als uiteengezet in haar jaarverslag 2001, worden beoordeeld en er zullen aanbevelingen worden gedaan voor toekomstige activiteiten.

De macro-economische rol van de EIB

De EIB speelt een belangrijke rol als stabilisator in tijden van stagnerende groei van de economie. De projecten vertegenwoordigen ongeveer 5% van de totale investeringen in de EU en genereren naar schatting jaarlijks ongeveer 380.000 banen bij de ontwikkeling van infrastructuur en 40.000 arbeidsplaatsen in KMO's. De EIB is goed voor 25% van de Europese markt voor risicokapitaal, en dient als katalysator voor totale investeringen van ongeveer € 3 miljard in alle lidstaten van de EU plus de toetredingslanden. Bovendien speelt de EIB de rol van katalysator bij het mobiliseren van beleggingen van handelsbanken of de Structuurfondsen van de Gemeenschap.

De rapporteur waardeert dat de EIB met het oog op de gevolgen van de stagnerende groei van de economie in de wereld heeft besloten om een aantal van haar leningsbepalingen te versoepelen teneinde de zwaarst getroffen sectoren bij te staan, en de financiering van de kosten van bepaalde projecten in de sectoren vervoer, milieubescherming en toerisme alsmede op terreinen die vallen onder "Initiatief Innovatie 2000", met inbegrip van onderwijs, te verhogen van 50 tot maximaal 75%.

Uw rapporteur is het ook volledig eens met de adequate en tijdige reactie op de recente overstromingsrampen in Europa die naar verwachting verregaande en negatieve macro-economische gevolgen zal hebben. Door de EIB werd een speciaal steunprogramma van spoedkredieten ingesteld voor de financiering van onmiddellijke hulp bij overstromingen in Oostenrijk, de Tsjechische Republiek, Duitsland en Slowakije, waarbij bij wijze van uitzondering tot 100 procent wordt gefinancierd en lage rentetarieven en lange afbetalingsperioden van tot dertig jaar worden aangeboden. Uw rapporteur zou haar waardering uit willen spreken voor dit pro-actievere beleid.

Wanneer een analyse wordt gemaakt van de slechts geringe toeneming van het totale volume van de leningen in 2001 met € 0,8 miljard tot € 36,8 miljard, lijkt het voor de hand te liggen dat niet zozeer de mogelijkheden van de EIB, maar veeleer budgettaire problemen in verband met het Stabiliteits- en groeipact de lidstaten ervan weerhouden de potentiële rol van de EIB als motor voor investeringen en derhalve voor groei en werkgelegenheid volledig te benutten. Dit is met name zuur in gevallen waarin het streven van een aantal kandidaatlanden om spoedig toe te treden tot de EMU ertoe leidt dat zij zichzelf beperkingen opleggen, hetgeen voor wat betreft de totale omvang van de leningen aan de twaalf van € 2,7 miljard in 2001 zelfs resulteerde in een daling van € 0,2 miljard ten opzichte van 2000.

De rol van de EIB op de kapitaalmarkten

Wat haar leningsactiviteiten betreft speelt de EIB een belangrijke rol als katalysator bij het mobiliseren van andere financieringsbronnen voor de financiering van haar projecten en andere investeringen, hetzij van banken of van de Structuurfondsen van de Gemeenschap, hetgeen

betekent dat de particuliere sector ook bij de activiteiten wordt betrokken en risico's worden gedeeld.

Veel minder bekend dan haar rol als verstrekker van leningen is de rol van de Europese Investeringsbank als opnemer van leningen. De EIB heeft een AAA-rating, zodat zij op de best mogelijke voorwaarden geld uit de markt kan nemen en leningen kan verstrekken en derhalve het beleid van de EU kan blijven ondersteunen. Het professionele karakter van haar activiteiten als uitgever van obligaties werd onlangs erkend, toen haar door Euroweek een prijs werd toegekend voor de "Best supranational bond issue of 2001". De EIB speelt ook een belangrijke rol bij het promoten van de euro door de nieuwe munteenheid te helpen gebruiken als middel om de kapitaalmarkten te integreren.

De EIB speelt een pro-actieve rol bij de ontwikkeling van de kapitaalmarkten in Midden- en Oost-Europa door geld te lenen in de munteenheden van de toetredingslanden, zowel op de binnenlandse markten als op de euromarkt. In 2001 gaf de EIB obligaties in CZK, PLN en HUF uit voor een equivalent van € 304 miljoen, waarmee het jaarlijkse uitgiftevolume in de munteenheden van de toetredingslanden met ongeveer 50 procent toenam. Door haar hoge kredietwaardigheid blijft de Bank staat om langer lopende obligaties in de munteenheden van deze landen uit te geven.

Uw rapporteur zou de EIB willen aanmoedigen om haar activiteiten met betrekking tot het mobiliseren van beleggers, met name pensioenfondsen in de EU en in de kandidaatlanden, verder te intensiveren. De EIB-obligaties zijn ongetwijfeld zeer geschikt voor beleggingen van pensioenfondsen, omdat het op lange termijn veilige en liquide beleggingen zijn.

Met het oog op de diversificatie van hun portefeuilles met betrekking tot de verhouding risico-inkomsten zou het voor pensioenfondsen interessant kunnen zijn om projecten met de EIB te cofinancieren. De beleggingsadviezen van de EIB aan pensioenfondsen zouden qua onafhankelijkheid waarschijnlijk veel beter zijn dan die van particuliere banken, terwijl ook beleidsdoelstellingen van de EU in aanmerking worden genomen. De rapporteur beveelt aan een speciaal programma voor samenwerking met de beroepspensioenfondsen uit te werken en voor de fondsen pakketten samen te stellen in het kader waarvan beleggingen in EIB-obligaties worden gecombineerd met bijvoorbeeld startkapitaal voor KMO's en cofinanciering van EIB-projecten.

2. Belangrijkste activiteitenterreinen

Regionale ontwikkeling

De economische en sociale cohesie in de EU blijft de hoofdtaak van de EIB: 70 procent van de individuele leningen in de Unie ter waarde van een totaalbedrag van € 14,5 miljard (€ 13,7 miljard in 2000). € 8,2 miljard, d.w.z. 56 procent van de kredieten voor regionale ontwikkeling, ging naar regio's van doelstelling 1. Veertig procent van deze leningen ging naar de sector vervoer, 17 procent ging naar de industrie en dienstverlening en 16% naar volksgezondheid en onderwijs.

Uw rapporteur is het ermee eens dat steeds meer nadruk op sociale sectoren wordt gelegd, maar betreurt dat in de toetredingslanden in 2001 slechts één procent van het totale leningenvolume werd geïnvesteerd in volksgezondheid en onderwijs. Zij wenst met name te wijzen op het belang van de verhoging van de investeringen in sociale infrastructuur, huisvesting, volksgezondheid en onderwijs, en herhaalt uitdrukkelijk de aanbeveling van het Parlement om de activiteiten op dit

gebied, met name in de kandidaat- en andere partnerlanden te intensiveren. Zij is voorstander van de instelling van een speciaal programma betreffende het sociaal beleid en de doelstellingen van sociale cohesie waar de kandidaatlanden zich naar verwachting bij zullen aansluiten.

Milieu

Behoud van het milieu en verbetering van de kwaliteit van het bestaan, alsmede ondersteuning van het beleid van de EU inzake klimaatverandering kreeg in de eerdere EP-verslagen veel aandacht. Thans behoren deze sectoren tot de operationele prioriteiten van de EIB. In de EU ging 29 procent van de individuele leningen van de EIB (€ 5,9 miljard) naar het milieu en 20 procent oftewel € 484 miljoen naar de toetredingslanden. De EIB heeft toegezegd bij alle projecten die zij beoordeelt rekening te zullen houden met milieuoverwegingen en heeft binnen haar organisatie een speciale structuur en procedure in het leven geroepen om doeltreffende milieu-effectbeoordelingen ten uitvoer te leggen.

KMO's

De KMO's vertegenwoordigen meer dan 98 procent van alle particuliere ondernemingen in Europa. Toch wordt ondernemerschap in Europa aanzienlijk belemmerd doordat men geen toegang heeft tot de markten voor risicokapitaal. De EIB-groep biedt traditionele financiering op middellange en lange termijn aan via standaard globale kredieten (EIB) en portefeuillegaranties voor KMO's via het EIF en risicokapitaaloperaties via het EIF. Bij elkaar komen deze instrumenten ten goede aan ongeveer 100.000 KMO's in de EU en de kandidaatlanden. Om de effecten van dit beleid vooral te richten op kleinere KMO's wordt de definitie van de Commissie aanbevolen (personeel < 250; jaarlijkse omzet < € 40 miljoen of jaarbalans < € 27 miljoen).

Effecten voor werkgelegenheid en arbeidsmarkt

De effecten van leningen en investeringsprogramma 's voor de werkgelegenheid worden vaak beschouwd als een "spin-off"-effect dat moeilijk te meten is en zelfs nog moeilijker op een proactieve manier te beheren. De rapporteur dringt er echter op aan een veel substantiëler beleid te ontwikkelen. Vernieuwende ideeën, zoals het onlangs in Duitsland voorgestelde "Job Floater"-programma in het kader waarvan speciale leningsfaciliteiten aan KMO's worden aangeboden en tegelijkertijd een werkloze door hen in dienst wordt genomen, zijn het proberen waard.

De rapporteur dringt er bij de EIB op aan binnen haar organisatie een structuur en een procedure voor werkgelegenheid en arbeidsmarktbeleid in het leven te roepen, zoals die ook al met succes is ingevoerd voor het milieubeleid, teneinde de werkgelegenheidseffecten van de door de EIB ondersteunde projecten te beoordelen, daarop toezicht uit te oefenen en die te evalueren, en ten einde ideeën en concepten uit te werken ter verbetering van de arbeidsintensiteit en om investeringen en arbeidsmarktbeleid te combineren.

Ook is de rapporteur er een groot voorstander van om de sociale partners en deskundigen op het gebied van de arbeidsmarkt te betrekken bij een netwerk van adviseurs, die deelnemen aan de dialoog op het gebied van macro-economie, arbeidsmarkt en sociaal beleid.

Toetredingslanden en partnerlanden

Bij de EIB hebben de toetredingslanden in Midden-Europa de status van "bijna-lidstaat". De EIB steunt de kandidaatlanden in hun pogingen om te voldoen aan de milieunormen van de Unie; tevens verleent zij steun voor energie-, vervoer- en communicatienetwerken, alsmede de bevordering van de oprichting van KMO's.

De rapporteur is van mening dat het overgangsproces nog lang niet voltooid zal zijn wanneer de kandidaatlanden uiteindelijk zullen toetreden tot de Europese Unie, en dringt er derhalve bij de Europese Investeringsbank en de Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling op aan om samen een oplossing te vinden voor de resterende structureel zwakke punten in de nieuwe EU-landen; zij is van mening dat er sprake moet zijn van een duidelijke taakverdeling tussen de twee instellingen, die in overeenstemming is met hun respectieve expertise. De rapporteur dringt aan op een intensieve samenwerking op basis van een duidelijke analyse van de gevolgen van de toetreding van belangrijke landen in Midden-Europa voor de portefeuilles van de respectieve banken, waarbij een institutionele strijd moet worden voorkomen.

Dezelfde aanbeveling is van toepassing op de "Mediterrane Faciliteit voor Investerings en Partnerschap", die dit jaar werd opgericht na een uitvoerige gedachtewisseling die veeleer leek te worden overheerst door institutionele dan door praktische overwegingen. De EIB heeft ook haar financiering in de Balkan uitgebreid, alsmede haar activiteiten die gericht zijn op de ACS, de LGO en landen in Azië en Latijns-Amerika.

Transparantie en controle

De EIB heeft haar transparantie en haar communicatiebeleid aanzienlijk verbeterd. Wat dit betreft zij bij voorbeeld gewezen op de intensievere dialoog met het Europees Parlement en het Economisch en Sociaal Comité, de samenwerking met de NGO 's en de informatiedienst die via de website wordt aangeboden. De rapporteur juicht dit allemaal toe en spoort de EIB aan om de dialoog en de transparantie verder te ontwikkelen.

Bij de presentatie van het jaarverslag door de EIB-president, de heer Maystadt, stelde de commissie kritische vragen over het instrument van de Globale Leningen. In een daaropvolgende briefwisseling deelde de EIB de commissie mee dat zij een aantal maatregelen heeft genomen ten einde de transparantie en de doeltreffendheid van haar globale kredieten te verbeteren om te waarborgen dat de aantrekkelijke financieringsvoorwaarden worden doorgegeven aan de uiteindelijke leningnemer. De rapporteur is ingenomen met deze aanvullende informatie en wijst er met name op dat de aantrekkelijke financieringsvoorwaarden inderdaad aan de uiteindelijke leningnemer ten goede moeten komen.

Een verdere verbetering van het toezicht op de juiste en adequate tenuitvoerlegging van de instrumenten en op de naleving van bijvoorbeeld sociale en milieunormen en richtsnoeren voor het EU-beleid zou kunnen bestaan in de oprichting van een onafhankelijke klachteninstantie, bestaande uit een panel van deskundigen op verschillende gebieden die de bevoegdheid en de mogelijkheden hebben om de klachten te behandelen. Daarbij zou bijvoorbeeld het model kunnen worden gevolgd dat momenteel bestaat bij de Wereldbank.

Tenslotte moet uw rapporteur terugkomen op de discussie over het toezicht op en controle van de Bank. Gezien de enorme hoeveelheid financiële transacties is het beperkte toezicht op de EIB onaanvaardbaar. De rapporteur herhaalt nog eens het dringende verzoek van het EP om de EIB te onderwerpen aan volledig toezicht van de Rekenkamer en OLAF, en sluit zich aan bij de suggestie om te zorgen voor prudentieel toezicht van de ECB of enige andere toekomstige Europese structuur voor het toezicht op banken. De overeenkomst tussen de EIB en Rekenkamer moet openbaar worden gemaakt en een soortgelijke overeenkomst moet worden uitgewerkt voor het prudentieel toezicht. Dergelijke transparante en duidelijke procedures zouden bijdragen aan het imago van de EIB als een op beleid geïnspireerd internationaal openbaar banklichaam dat werkt aan de verwezenlijking van de doelstellingen van de Europese Unie. De rol van de EIB en de gevolgen van haar activiteiten verdienen het om meer in de openbaarheid te komen, zoals

bijvoorbeeld in het geval van de grote leningen voor de overstromingsrampen en andere maatregelen die direct of indirect ten goede komen aan de burgers van Europa.

2 oktober 2002

ADVIES VAN DE COMMISSIE BEGROTINGSCONTROLE

aan de Economische en Monetaire Commissie

inzake het jaarverslag 2001 van de Europese Investeringsbank (EIB) (2001/2256(INI))

Rapporteur voor advies: Jonas Sjöstedt

PROCEDUREVERLOOP

De Commissie begrotingscontrole benoemde op haar vergadering van 9 juli 2002 Jonas Sjöstedt tot rapporteur voor advies.

De commissie behandelde het ontwerpadvies op haar vergaderingen van 9 september en 1 oktober 2002.

Op laatstgenoemde vergadering hechtte zij met algemene stemmen bij 1 onthouding haar goedkeuring aan de hierna volgende conclusies.

Bij de stemming waren aanwezig: Diemut R. Theato (voorzitter), Herbert Bösch, Paulo Casaca en Freddy Blak (ondervoorzitters), Generoso Andria, María Antonia Avilés Perea, Juan José Bayona de Perogordo, Mogens N.J. Camre, Christopher Heaton-Harris, Brigitte Langenhagen, Emmanouil Mastorakis (verving Helmut Kuhne), Eluned Morgan, Jan Mulder (verving Antonio Di Pietro), Heide Rühle (verving Bart Staes), Ole Sørensen, Rijk van Dam (verving Jeffrey William Titford) en Michiel van Hulten.

CONCLUSIES

De Commissie begrotingscontrole verzoekt de ten principale bevoegde Economische en Monetaire Commissie onderstaande suggesties in de goed te keuren ontwerp-resolutie op te nemen:

1. wijst er andermaal op dat de EIB, de Commissie en de Rekenkamer in maart 1999 een tripartiete akkoord hebben gesloten over samenwerking ter waarborging van de rechten van de Rekenkamer om controle uit te oefenen op de EIB;
2. is van mening dat het tripartiete akkoord geen beperking mag inhouden van de controlerechten van de Rekenkamer krachtens artikel 248 van het Verdrag, waarin is bepaald dat "de Rekenkamer (...) toegang [heeft] tot de informatie die nodig is voor de controle op de door de Bank beheerde ontvangsten en uitgaven van de Gemeenschap";
3. stelt vast dat de EIB steeds meer leningen uit eigen middelen verstrekt onder garantie van de Gemeenschap, en dat de Gemeenschap bij leningen aan derde landen borg staat voor 65% tot 100% van de lening¹, in 2001 voor een totaalbedrag van 21,5 miljard euro (19,5 miljard euro in 2000);

---

¹ Financieel Rapport 2001 van de EIB, blz. 58.

4. roept de EIB, de Rekenkamer en de Commissie op om het tripartiete akkoord te wijzigen met het oog op de afloop ervan op 19 maart 2003, zodat wanneer de EIB uit eigen middelen leningen aan derde landen verstrekt die gedekt zijn door een garantie uit de Gemeenschapsbegroting, de Rekenkamer bevoegd is om zowel de garantie als de onderliggende transactie te controleren;
5. roept de partijen op om het akkoord verder te wijzigen zodat de Rekenkamer ten minste over dezelfde controlerechten tegenover de EIB als tegenover de ECB beschikt: dit betekent dat zij de operationele efficiëntie van het beheer van de EIB moet controleren;
6. verzoekt de EIB, de Rekenkamer en de Commissie een exemplaar van hun tripartiete akkoord aan de Commissie begrotingscontrole te doen toekomen, alsook een volledige lijst van alle terreinen waarop naar hun mening wijzigingen van het tripartiete akkoord wenselijk zijn;
7. betreurt dat het tripartiete akkoord tussen de EIB, de Commissie en de Rekenkamer niet openbaar is; verzoekt de EIB om het op haar website te publiceren, dan wel te verklaren waarom het geheim moet blijven;
8. is van mening dat de EIB dezelfde verplichtingen moet hebben als de andere Europese instellingen op het vlak van controle, openheid en eerbiediging van internationale overeenkomsten, zoals bijvoorbeeld de Overeenkomst van Aarhus betreffende de toegang tot milieu-informatie, waarbij alleen beperkingen kunnen gelden die gerechtvaardigd zijn door de bankwerkzaamheden van de EIB;
9. is ingenomen met het streven van de EIB naar meer transparantie, in het bijzonder wat haar betrekkingen met het Europees Parlement betreft;
10. is verheugd dat de EIB in juni 2002 het Parlement voor de eerste keer een exemplaar van het jaarlijkse verslag van haar Controlecomité heeft gestuurd, vindt dit verslag echter ontoereikend en verzoekt de EIB haar Raad van Gouverneurs opdracht te geven een kopie van het jaarlijkse verslag van haar Controlecomité te doen toekomen aan het Parlement;
11. verzoekt de president van de EIB besloten vergaderingen van de Commissie begrotingscontrole bij te wonen teneinde te antwoorden op specifieke vragen inzake activiteiten waarbij commercieel vertrouwelijke of marktgevoelige informatie een rol speelt;
12. dringt er bij de EIB op aan het Parlement in te lichten over haar beleid ten aanzien van "klokkenluiders";
13. herinnert aan de kritiek van de Rekenkamer¹ op het ontbreken van een overzicht van de beheerskosten van het Garantiefonds dat door de EIB wordt gefinancierd; nodigt de EIB uit om een overzicht te geven van alle beheerskosten en andere kosten die door de Gemeenschap in 2000 en 2001 zijn betaald; verzoekt de EIB een transparanter en moderner beleid inzake beheerskosten voor te stellen, en de Rekenkamer om, zich baserend op het hierboven vermelde overzicht, over dit voorstel advies te geven;
14. roept in herinnering dat de Bank algemene leningen in de lidstaten heeft verstrekt voor een

---

¹ Jaarverslag 2000 van de Rekenkamer, paragraaf 8.9.

totaalbedrag¹ van 10,5 miljard euro; betreurt dat deze algemene leningen zeer vaag zijn gedefinieerd; vraagt de onafhankelijke Afdeling Evaluatie van de EIB, het Controlecomité en de Rekenkamer om een beoordeling van het doel en de uiteindelijke begunstigden van de leningen, evenals de selectiecriteria voor banken per lidstaat, en daarover verslag uit te brengen in het volgende jaarverslag;

15. herinnert eraan dat de EIB op de Top van Göteborg in 2001 werd gevraagd de strategie voor een duurzame ontwikkeling te bevorderen en met de Commissie samen te werken om het EU-beleid inzake klimaatverandering uit te voeren; verzoekt de EIB het Parlement een gedegen evaluatie over te leggen van de gevolgen van haar inspanningen op dit gebied voor de economie en het milieu;
16. verzoekt de Rekenkamer een speciaal verslag te publiceren over de impact van het Meerjarenprogramma 2001-2005 voor het midden- en kleinbedrijf (MKB)².

---

¹ Bron: EIB Groep in het jaar 2001 - gefinancierde projecten en statistieken.

² Zie de beschikking van de Raad PB L 333 van 29.12.2000, blz. 84.